

Wstęp do informatyki

Lista 5

Uwagi:

- Programy lub funkcje stanowiące rozwiązania zadań na tej liście powinny być napisane w języku C lub Python i poprzedzone prezentacją **idei rozwiązania** (najlepiej przy pomocy **pseudokodu** i/lub uzasadnieniem słownym). Należy również przeanalizować **złożoność** czasową i pamięciową. Staraj się, aby złożoność Twoich rozwiązań była jak najmniejsza!
- W rozwiązaniach zadań nie należy korzystać z funkcji/narzędzi wspomagających ten proces, dostępnych w wykorzystywanym języku programowania i/lub jego bibliotekach, które nie były stosowane na wykładzie (w szczególności, korzystamy tylko z operatorów arytmetycznych $+$ $-$ $*$ $/$ $\%$, w przypadku Pythona również $//$).

1. [1] Dla ustalonej liczby naturalnej k wyznacz wartości wykładnika b z przedziału $[2^k, 2^{k+1}]$, dla których algorytm szybkiego potęgowania podany na wykładzie wykona:

- najwięcej mnożeń
- najmniej mnożeń

W odpowiedziach do punktów a. i b. podaj wartość b , liczbę wykonanych mnożeń i potęgę liczby a , które będą domnażane do wyniku (czyli zmiennej `rez`). Analizę przeprowadź dla obu implementacji algorytmu (rekurencyjnej i nierekurencyjnej).

Wskazówka: najpierw możesz rozwiązać zadanie dla konkretnej wartości k (np. $k=10$), a potem uogólnić poczynione obserwacje.

2. [2] Silniową reprezentacją liczby n nazywamy ciąg $s_k, s_{k-1} \dots s_2, s_1$ taki, że

- $n = 1! \cdot s_1 + 2! \cdot s_2 + \dots + k! \cdot s_k$
- $s_i \leq i$ dla każdego $i \in \{1, 2, \dots, k\}$
- $s_k > 0$

Wiadomo, że każda liczba naturalna ma dokładnie jedną reprezentację silniową. Napisz funkcję, która dla zadanej liczby n wypisuje jej reprezentację silniową i działa w czasie $O(\log n)$.

Przykład. Silniowa reprezentacja liczby 100 jest równa 4, 0, 2, 0 gdyż $100 = 1! \cdot 0 + 2! \cdot 2 + 3! \cdot 0 + 4! \cdot 4$

3. [1] Wiadomo, że zachodzą tożsamości:

$$\text{nwd}(2n, 2m) = 2 \cdot \text{nwd}(n, m)$$

$$\text{nwd}(2n, m) = \text{nwd}(n, m) \text{ dla nieparzystej liczby } m > 0.$$

Następująca funkcja wyznacza największy wspólny dzielnik liczb n i m , wykorzystując powyższe tożsamości.

```
int gcd(int n, int m)
{
    int ilenp;
    if (!m) return n;
    if (n < m) return gcd(m, n);
    ilenp = n%2 + m%2;
    if (ilenp == 2) return gcd(n-m, m);
    if (!ilenp) return 2*gcd(n/2, m/2);
    if (n%2 == 0) return gcd(n/2, m);
    else return gcd(n, m/2);
}
```

```
def gcd(n,m):
    if (m==0): return n
    if (n<m): return gcd(m,n)
    ilenp = n%2 + m%2
    if (ilenp==2):
        return gcd(n-m,m)
    if (ilenp==0):
        return 2*gcd(n/2,m/2)
    if (n%2==0): return gcd(n/2,m)
    else: return gcd(n,m/2)
```

- a. Pokaż, że funkcja gcd działa w czasie $O(\log n + \log m)$.
  - b. Napisz nierekurencyjną funkcję wyznaczającą największy wspólny dzielnik z dwóch liczb w taki sposób, w jaki realizuje to funkcja gcd.
4. [1] Ciąg G zdefiniowany jest w następujący sposób

$$G_0 = G_1 = G_2 = 1$$

$$G_n = G_{n-1} + G_{n-2} + G_{n-3} \text{ dla } n > 2.$$
 Napisz funkcję, która dla liczby naturalnej n wyznacza wartość G_n w czasie $O(n)$ i pamięci $O(1)$.
5. Niech funkcja T określona na liczbach naturalnych będzie zadana następującym wzorem:

$$T(n, 0) = n \text{ dla } n \geq 0$$

$$T(0, m) = m \text{ dla } m \geq 0$$

$$T(n, m) = T(n-1, m) + 2T(n, m-1) \text{ dla } n > 0 \text{ i } m > 0$$
  - a. [1] Napisz rekurencyjną funkcję $fTrec(int\ n, int\ m)$ obliczającą wartość funkcji T dla argumentów n i m . Narysuj drzewo wywołań dla $fTrec(3,4)$ i podaj wartość $T(3,4)$.
  - b. [1] Napisz nierekurencyjną funkcję $fTiter(int\ n, int\ m)$ obliczającą wartość funkcji $T(n, m)$ w czasie $O(n \cdot m)$ i pamięci $O(n+m)$.
6. [1] Napisz funkcję $fibonacci(k, r)$, która zwraca wartość $F_k \bmod r$.

Uwaga. W obliczeniach wykonywanych przez Twoją funkcję nie powinny występować liczby większe od dwukrotności maksimum z liczb r i k .
7. Napisz funkcję, która dla podanych liczb naturalnych n, m wyznacza najmniejszą liczbę naturalną k taką, że $n^k \geq m$.

Wersja łatwiejsza [0.5 pkt]: złożoność czasowa algorytmu może wynieść $O(k)$.

Wersja trudniejsza [2 pkt]: złożoność czasowa algorytmu powinna być $O(\log k)$.

Wskazówka. Najpierw wyznacz najmniejsze i takie, że $n^{2^i} \geq m$.

Zadania dodatkowe, nieobowiązkowe (nie wliczają się do puli punktów do zdobycia na ćwiczeniach, punktacja została podana tylko jako informacja o trudności zadań wg wykładowcy)

8. [1] Napisz funkcję $fibonacci(k, r)$, która zwraca wartość p taką, że F_p jest najmniejszą liczbą Fibonacciego, która przy dzieleniu przez k daje resztę r . Czy potrafisz oszacować złożoność czasową swojego rozwiązania?

Przykład.

Wartość zwracana dla $fibonacci(5,4)$ to 8, ponieważ najmniejszą liczbą Fibonacciego dającą resztę 4 przy dzieleniu przez 5 jest F_8 .

Uwaga.

W obliczeniach wykonywanych przez Twoją funkcję nie powinny występować liczby większe od dwukrotności maksimum z liczb p i k .
9. [0.5] Napisz funkcję, która dla liczby naturalnej n wyznacza wartość n -tej liczby Fibonacciego F_n w czasie $O(n)$ i pamięci $O(1)$.

Uwaga do zad. 8 i 9.

Wartości F_n już dla niewielkich n przekraczają zakres typów `int` i `long` w języku C. Sprawdzając implementacje swoich rozwiązań możesz wyznaczać np. resztę z dzielenia przez 100 liczby F_n .

10. [3] Napisz funkcję `fibonacci( n )`, która wyznacza F_n w czasie $O(\log n)$.
11. [1] Napisz nierekurencyjną funkcję `fTiter(int n, int m)` obliczającą wartość funkcji $T(n, m)$ z zadania 5 w czasie $O(n \cdot m)$ i pamięci $O(\min(n, m))$.